

Schaakmagazine - juli 1999

Prof. dr. H.J. van den Herik: Shredder nieuwe wereldkampioen

Shredder nieuwe wereldkampioen

Jaap van den Herik

Het programma Shredder van Stefan Meyer-Kahlen heeft het 9e wereldkampioenschap computerschaak gewonnen. Het toernooi werd gehouden in Paderborn en vond plaats van 14 tot 20 juni. Met dit resultaat heeft Shredder de titel overgenomen van het Nederlands / Duitse programma Fritz (van Frans Morsch en Mathias Feist). Shredder won de titel na een beslissingsmatch tegen het Amerikaanse programma Ferret (Bruce Moreland). De partij was remise na 101 zetten en toen beslisten de weerstandspunten. Fritz werd uiteindelijk derde, maar had tot de laatste ronde kans op de eerste plaats. Bij het ingaan van de laatste ronde stond het zelfs een half punt voor, doch het verloor een spannende partij van runner-up Ferret.

Speelsterkte

Dit wereldkampioenschap heeft duidelijk laten zien dat de speelsterkte van de topprogramma's op grootmeesterniveau ligt of zelfs daarboven. De computers beschikten over een ongelooflijke hoeveelheid kennis, zowel wat de opening betreft als wat de eindspelen aangaat. In de 3e ronde speelde Shredder tegen Rebel (Ed Schröder). Het was een prachtige positionele partij, die lange tijd gelijk opging, maar in het eindspel kwam het Nederlandse programma langzaam slechter te staan. Toen het nog onduidelijk was of de stelling houdbaar was of niet kondigde Shredder mat in 31 zetten aan. Dat was een schok. Shredder maakte gebruik van zijn tablebases en zag met nog drie pionnen op het bord dat het eindspel met twee lopers tegen een paard onontkoombaar was en dat de stelling binnen de 50 zetten grens viel. Met eindspel KLLKP hebben computers geen enkele moeite meer. In de 6e ronde speelde Shredder tegen Ferret. In een torenindspel met een pion minder zocht Shredder naar een uitweg. Grootmeester Luther gaf in zijn commentaar een winstweg voor Ferret aan, bij het bord deed grootmeester Alterman hetzelfde. Even later was het remise.

De stelling was nooit gewonnen geweest. Bruce Moreland (Ferret): "Het is maar goed dat computerprogramma's niet naar grootmeesters luisteren. Ze hebben tegenwoordig te veel ongelijk". Ja, de tijden zijn voorbij dat meester- en grootmeesterzetten een ondersteuning vormden van de programma's. Dat ondervond ook de Russische programmeur Victor Vikhrev. Zijn openingsboek bevatte een aantal meesterpartijen. In de 2e ronde volgde zijn programma Centaur zo'n partij en stond na de opening totaal verloren.

Toernooiverloop

Het toernooi telde 30 deelnemende programma's. Zij streeden om de wereldtitel 1999-2002. Daarnaast streed een aantal programma's om de titel Microwereldkampioen 1999. Omdat Shredder een microprogramma is werd deze titel ook door Meyer-Kähler gewonnen. Overigens waren Ferret en Fritz volgens de definitie geen microprogramma omdat hun programma's over een aantal processoren beschikten. (Verschillende computers berekenen dan verschillende gedeelten van de variantenboom.) Shredder won vier partijen en speelde drie keer remise (tegen Nimzo, Hiarcis en Ferret). Fritz was het beste Nederlandse programma. Het verloor van Shredder en Ferret. De andere Nederlandse programma's waren Rebel (7e), Diep (20e) en Arthur (25e).

Eindstand:

Hieronder vermelden we de eerste 10 programma's met de weerstandspunten.
1. Shredder 5,5 (uit 7) (29). 2. Ferret 5,5 (28); 3. Fritz 5 (27,5). 4. Cilkchess 5 (26,5); 5-9. Junior (32,5), Dark Thought (28,5), Rebel (28), Nimzo (27,5), Chess Tiger (23,5) 4,5; 10. Hiarcis 4 (33,5) etc.

Conferentie

Tegelijk met het wereldkampioenschap vond ook de 9e Conferentie Advances in Computer Chess plaats in Paderborn. Er waren 20 lezingen over uiteenlopende spelen (negen

over schaken en drie algemene lezingen). De aardigste lezing was van Grootmeester Helmut Pflieger en computerexpert Frederic Friedel over Cheating in Chess (Oplichterij in het schaken). Met de moderne computers en communicatiemogelijkheden is het eigenlijk geen probleem meer om spelers tijdens de partij van relevante informatie te voorzien. Het behoeft niet meer met yoghurtbekers te geschieden zoals in Baguio City (1978) bij Karpov - Kortsjnoj (als dat al waar was!). Hoe sterker de grootmeesters zijn, des te compacter kan de informatie zijn. Kasparov heeft aan een enkel idee (bijv. g4) voldoende om zelf het bijbehorende variantencomplex uit te rekenen. In een videopresentatie vertelden Anand en Kasparov wat hun mening was over computergebruik en vooral misbruik binnen de schaakwereld. Beide spelers gaven aan dat ze enorm respect hadden voor de speelsterkte.

Grootmeesters

Het toernooi was direct te volgen via Internet. Op de eerste dag waren er nog maar 10.000 "hits", op de andere dagen omstreeks 150.000 per dag. Ook de beslissingspartij was zet voor zet te volgen. Op de laatste dag traden vijf grootmeesters tegen de vijf hoogst geëindigde computers aan. De uitslag luidt: Lutz - Shredder 0,5 - 0,5; Ferret - Vaganian 0 - 1; Fritz - Sokolov 1-0; Cilkchess - Alterman 0,5 - 0,5; Van Wely - Junior 0,5 - 0,5. Eindstand mensen - computers 2,5 - 2,5.

Beslissingspartij

In de beslissingspartij zag het er na de opening lange tijd slecht uit voor Shredder, maar de trouvaille 36. g4 zorgde ervoor dat wit tegenspel kon ontwikkelen. Het liep zelfs zo goed dat er nieuwe winstkansen kwamen. Er ontstond een zeer spannend eindspel dat uiteindelijk in wederzijdse tijdnood (de menselijke spelers hielden op met noteren) in remise eindigde.

Shredder - Ferret

Beslissingspartij WCCC99

1. e4 e5 2. Pc3 Pf6 3. Pf3 Pc6 4. g3 d5 5. cxd5 Pxd5 6. Lg2 Pb6 7. O-O Le7 8. d3 O-O 9. a4 a5 10. Le3 Ta6 11. Tc1 Lb4 12. Te1 f6 13. Ld2 Le6 14. Pe4 Pd7 15. Lxb4 axb4 16. e3 Ld5 17. Ped2 De7 18. b3 Taa8 19. d4 e4 20. Ph4 f5 21. Lh3 g6 22. Tf1 De6 23. Pg2 g5

24. Dh5 De7 25. Pe1 Dg7 26. De2 Pb6 27. Pe2 Le6 28. Lg2 Pa5 29. Pa1 Pd5 30. Tfe1 Pc3 31. Df1 e6 32. Tc2 Kh8 33. Pb1 Pxb3 34. Pxc3 bxc3 35. Txc3 Df7 36. g4

36. .. fxc4 37. Pxb3 Lxb3 38. Lxe4 Txa4 39. Te5 Le6 40. Tecl h6 41. Tlc2 Tfa8 42. Tb2 Le4 43. Dcl Le6 44. Dfl Le4 45. Dcl Ta1 46. Tbl Txb1 47. Dxb1 Le6 48. Te5 Tf8 49. Db2 Df6 50. Ta5 Kg8 51. Ta7 Le8 52. Ta8 De7 53. Lb1 Le6 54. Ta7 Tb8 55. Ld3 De7 56. Db1 Lf7 57. Le2 Kg7 58. Lxg4 Lg6 59. Db3 Lf7 60. Db4 Kh8 61. Lf5 Kg8 62. e4 Kg7 63. Db2 Kg8 64. Da3 Kg7 65. Da1 Kg8 66. Da4 Dd6 67. e5 Dd8 68. e6 Lh5 69. Dc4 Df6 70. e7+

Op 70. .. Lf7 volgt 71. Txb7 etc. 70. .. Kg7 71. De5 Le8 72. Lg4 Df4 73. Lf3 Kf6 74. Le2 Ld7 75. Lh5 Le8 76. Lf3 h5 77. Le2 g4 78. Ld1 h4 79. Db4 Ld7 80. Ta3 Te8 81. Te3 Kg7 82. Le2 Df6 83. Ld3 Tb8 84. Te5 b5 85. Lf5 Lxf5 86. e8=P+ Txe8 87. Txe8 Lg6 88. Te7+ Kg8 89. Td7 Le8 90. De7 Dg6 91. Tb7 Db1+ 92. Kg2 h3+ 93. Kg3 Dg1+ 94. Kf4 Dxf2+ 95. Kxg4 Dg2+ 96. Kh4 Df2+ 97. Kxh3 Df3+ 98. Kh4 Df4+ 99. Kh3 Df3+ 100. Kh4 Df4+ 101. Kh3 Df3+, remise

Nog geen perfecte partij, maar wel een waar lezers en grootmeesters veel van kunnen leren.

S...